

בענין התחדשות וחשק ללימוד התורה

ביום הזה באו מדבר סיני (שמות יט, א).

האור החיים הק' הקשה, הרי בפסוק לאחריו כתיב 'ויסעו מרפידים', וא"כ למה איחר המוקדם כי פסוק זה היה לו להקדים לפני 'ביום הזה באו', וכתב לבאר, שאולי שהוא על דרך אמרם 'אהבה מקלקלת השורה', להקדים המאוחר, שלחיות כי הוא זה יום המקווה לבורא, לתורה, לעולם, לעליונים ולתחתונים, ומיום הבראה הם יושבים ומצפים מתי יבואו בני ישראל למדבר סיני, לזה כשהגיעו שמה לא עצרו כח לספר סדר הדבר ותיכף קדמה ההודעה באומרו ביום הזה באו וגו' הגיע חשוק ונחשק לחושק וחשוק ושמחו שמים וארץ כי **זה הוא תכלית הבראה ותקוותה**, ואחרי כן חזר הכתוב להודיע פרטן של דברים, עכדה"ק.

ורש"י הק' מפרש (בשם הפסיקתא) לא היה צריך לכתוב אלא ביום ההוא מהו ביום הזה שיהיו דברי תורה חדשים עליך כאילו היום ניתנו. ובפסיקתא מסיק וכן הוא אומר (דברים כו, טז) היום הזה ה' אלקיך מצוך וגו' וכן דרשו (ברכות סג:) על פסוק (דברים כז, ט) היום הזה נהיית לעם ללמדך שחביבה תורה על לומדיה כיום שניתנה מהר סיני וכן 'אשר אנכי מצוך היום', וכן 'מצוה אתכם היום' בפרשת קריאת שמע (כמו שכתב רש"י מספרי ואתחנן).

היוצא מכל זה, שעצם היום של ר"ח סיון היה בו מעלה, ולכאור' בכל המקומות שכתוב היום וכו' אכן יתכן לדרשה זו מכיון שכבר ניתנה תורה נכתב היום שיהיו דברי תורה חדשים עליך כאילו היום ניתנו, אבל כאן ביום שבאו למדבר סיני ועדיין לא ניתן להם ביום זה שום דברי תורה כמו שאמרו בשבת (פז:) יומא קמא לא אמר להו ולא מידי, א"כ מה שייכות על זה דרשת 'היום הזה' - שיהיו כאילו היום ניתנו. ומלשון הפסיקתא נראה דזה הוא אחד עם מה שנאמר היום הזה ה' אלקיך מצוך.

בספה"ק **"פרי צדיק"** להגה"ק **רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע** (ר"ח סיון, ב) מאריך בביאור הדבר, וכותב בתו"ד דדבר זה קיבלו ישראל בעת הגיעם להר סיני 'ביום הזה', דהיינו בחוד"ש השלישי וגו' ביום הזה באו, שבר"ח הגיעה עליהם

ההתחדשות, ומהו התחדשות שבא להם אז, הלא עדיין לא קיבלו התורה, אלא זהו החשק והתשוקה שהיה לכל אחד מישראל לקבלת התורה בעת באו למדבר סיני מקום שיקבלו שם התורה.

ובהמשך הדברים כותב: 'ואף עתה אחר שנתנה התורה מ"מ בכל שנה כשבא יום זה **צריך להרגיש בלב החשק המחודש** לקבל התורה', ובסוף דבריו כותב 'ועיקר העצה שיבלע דברי תורה בלב **הוא על ידי החשק והצמאון לדברי תורה**, וזהו ביום הזה - שיהיו דברי תורה חדשים עליך כאילו היום ניתנו ויהיה החשק מחודש' וכו' ועל ידי זה יזכה לטעום טעם מחודש בדברי תורה, כמו שנאמר (תהלים יט, יא) הנחמדים וגו' ומתוקים מדבש ונופת צופים, שיש טעם בדברי תורה שמרגיש האדם כשנבלע דברי תורה בלב, וזה עסק של חודש זה, עיי"ש באורך.

*

דבר זה ביכלתו של כל איש ישראל להרגיש נעימות בתורה"ק וככתוב הנ"ל 'ומתוקים מדבש ונופת צופים'. וסיפר **הגה"צ רבי אברהם הערש ווייס זצ"ל** אב"ד נוה אחיעזר (יא"צ ג' סיון) מה ששמע מפ"ק של רבו הגה"ק המנחת אלעזר ממונקאטש זי"ע, שזקינו הגה"ק השם שלמה ממונקאטש זי"ע נשתדך עם הרה"ק מגארליץ זי"ע (שבנו הרה"ק רמ"ל מסטריזוב נעשה חתן הרה"ק מגארליץ), והחתונה התקיימה אצל זקינו של הכלה - הרה"ק הדברי חיים מצאנז זי"ע.

בהגיע זמן החופה כולם נתקבצו ובאו והכל היה ערוך ומוכן על מקומו ואילו הרה"ק מצאנז ישב סגור בחדרו, ועבר זמן אבל עדיין לא יצא לסידור קידושין, בראות הבנים שאביהם הק' מתמהמה נגשו אל השם שלמה ממונקאטש ואמרו לו, הנה אנו חייבים בכבודו של אבינו ואין אנו רשאים להכנס לחדרו, אבל אתם שהנכם המחותר תוכלו ליכנסו ולקרוא לו, כי בא עת דודים.

א. הקשר לרבו זי"ע המשיך גם אחרי הסתלקותו, ועל ידו זכה לינצל בשנות המלחמה, שבעת היותו בעיר פעסט בשעה שמלאכי החבלה עברו מבית לבית ושלאו את היהודים לאוישוויץ, ברבות הימים סיפר שבעת ההוא נתגלה לו רבו בחלום ונתן לו משוירי כוס של ברכה ואמר לו **"אל תירא אברהם צבי תכוון כוונות אלו ותינצל"** - ולימדו אז שני כוונות, ואת זאת כיוון בכל הזמן ההוא ובעזרתם ניצל מוגיא צלמות. זי"ע.

ואכן השם שלמה זי"ע נכנס ומצאו יושב והוגה בתורה בהתמדה גדולה וביגיעה עצומה ואינו שת לבו לנוכחותו כלל, וכשראה שאינו מבחין בו הסיר השם משלמה את השטריימל מראשו והניחו על הנר ובזה החשיך את אור בחדר, אז נשא הרה"ק מצאנו את עיניו הקדושות, וכשראה אותו אמר לו בפליאה: וואס זוכט איר דא (-מה אתם מחפשים כאן)?! השיבו הלא כבר צריכים לצאת לחופה, נענה הרה"ק מצאנו, הלא מפריעים אותי כל הזמן מללמוד, ואני אוהב ללמוד 'מלחמות' עם 'בעל המאור' ולכן עכשיו כשאף אחד לא נמצא בבית יכולני ללמוד כראוי, ופנה להשם שלמה: ואבקש מכם שג"כ תתיישבו ונלמד יחדיו, כך עסקו יחדיו במשך כמה שעות בלימוד מלחמות ובעל המאור אח"כ התרומם הדברי חיים מלוא קומתו ואמר 'מקען שוין גיין צום חופה' (-כבר אפשר לצאת לחופה).

כשסיפר זאת השם שלמה זי"ע היה מפטיר: כשהצאנזער רב זי"ע אמר 'איך האב ליב צו לערנען' (-אני אוהב ללמוד) נהרו עיניו במאור פנים כזה, שהיה נראה כבעל תאווה הגדול ביותר לתורה!

*

הרה"ק החידושי הרי"ם זי"ע אמר, חז"ל אמרו (ב"ב עא.) 'מאן דיהיב מתנה בעין יפה יהיב' ואיתא שם בגמרא דהכוונה נותן גם הדרכים המביאים אליה. ולפ"ז מבאר, דהלא אומרים 'ברוך אתה ה' **נותן התורה**' - אם התורה נתונה בידנו הרי בוודאי בעין יפה נותן וגם הדרך להשיג את התורה - והוא שנותן לכל אחד ואחד הכח והשכל איך לבא להתורה.

נכדו הרה"ק **"שפת אמת" זי"ע** כותב דרך איך לבוא לידי לימוד התורה כראוי, במכתב לאחיו (אוצר מאמרים ומכתבים, מכתב כד) שכותב לו עצה שיוכל ללמוד כראוי, וזל"ק: 'כי כשאדם לומד במעט יראה וטהרה ושמחה ושאר דברים שבמשנה בחושבו מעלת דברי תורה שיצאו מפי עליון כמאמז"ל (ירושלמי חגיגה א, ח) שכל שחידשו חכמים וכל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש הכל ניתנו למשה רבינו בסיני, **נמצא כי כל התורה הם דבריו של מקום**, ועי"ז מכין עצמו לפנות משאר

ב. אם כי השפת אמת בדרך כלל נקט דרך קצרה בכל דבריו וספריו, אך מכתבים אלו שכתבם לאחיו הצעירים שהיו יתומים להם הרחוב לחנם ולחכמים בדרכי התורה והיראה.

ג. ובספר **ליקוטי מהרי"ח** (מהדו"ח) מבאר הלשון ב"ג עקרים 'אני מאמין באמונה שלימה שכל התורה המצויה עתה בידנו - היא הנתונה למשרע"ה', וביאר שכוונת 'המצויה עתה' רומז לכל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש, שגם מה שחידש עתה ג"כ הוא מה שקיבל משה מפי הגבורה.

מחשבות להוציא דברי תורה מפיו ביראה וטהרה וכפי ההכנה זו יכול לקבל בטוב הדברים שלומד, ואין צריך לזה עבודה רבה, רק ביישוב הדעת 'וכו' עכל"ק.

טעם לכפיית ההר - הלא אמרו נעשה ונשמע

ויתיצבו בתחתית ההר - מלמד שכפה עליהם הקב"ה את ההר כגיגית וכו' (שבת פח.).

הקשו בתוס', הלא בני ישראל רצו בכל לבבם לקבל את התורה ולמה הוצרך לזה? ומיישב הרה"ק **"הפלאה" זי"ע** (בהקדמה למסכת כתובות) על דרך הפשוט, כי ענין אהבה יתחלק לשני פנים. האחד, אהבת איש את רעהו לעשות רצונו למלאות אשר ישאל ממנו וככל היוצא מפיו יעשה - זהו נקרא אהבת רצון לבד ולא אהבה עצמית ואמיתית. והשנית, הוא אהבת אב לבנו שהוא אהבה עצמית, כי הוא עצם מעצמיו ויחוש בכל נפשו לטובת הבן באמיתות לפי הבנתו.

וההבדל בין אהבת רצון לאהבה עצמית הוא, שאצל בן אם מחמת חסרון הבנה, יעשה דברים בלתי ראויים אז האב האוהב את בנו יכפהו וייסרהו עד שיעמידהו לבחור בטוב האמיתי ולמאוס ברע אשר נטה אליו מחמת רצונו ותאוותו הגרועה, אע"פ שנראה שהוא נגד רצונו של הבן, משא"כ אצל רעהו אם יראה אותו שרצונו לעשות דבר שלא כהוגן לא יניאו מכך.

והנה השי"ת באהבתו אותנו אין כל פה אשר יכול לספר רוב טובותיו, **אמנם הטובה הגדולה שבכולן היא נתינת תורתו שהיא חיינו ואורך ימינו**, ורצה השי"ת להתגלות ולהודיע שאוהב אותנו אהבה עצמית ולא אהבת רצון, **על כן כפה עלינו ההר כגיגית** להודיע 'שלא מחמת אהבת השלמת רצוננו עושה זה כי אם באהבתו האמיתית לחיותינו ולגדלותנו לעולם.

וזהו שאמרו חז"ל בריש ע"ז (ג.) שיאמרו האומות כלום כפית עלינו ההר כגיגית, באמרם **הרי ראינו בעינינו שאהבתך לישראל הוא אהבה עצמית ולא מחמת שרצו ואמרו נעשה ונשמע**."

ד. לפי זה אפשר לבאר בע"ה, נוסח הברכה "הבוחר בעמו ישראל באהבה", ולכא' הלא הבחירה של השי"ת בישראל היה ע"י כפיית ההר (כי הלא נעשה ונשמע בחרו ישראל בה') ואיך שייך אהבה ב'כפיית ההר', אלא הכוונה כנ"ל שבזה בחר ה' אותנו והראה לנו את אהבתו הגדולה, שהוא אהבה עצמית.

כמו כן ניתן לבאר בזה, הא דאומרים בברכת התורה **"אשר בחר בנו מכל העמים"**, ולכא' הלא השי"ת עבר בין האומות ולא רצו לקבל התורה רק בני ישראל הם שבחרו ואמרו "נעשה ונשמע"? אלא

במה זכו ישראל לקבל התורה יותר משאר אומות

בשעה שקבלו ישראל את התורה נתקנאו בהם אומות העולם, מה ראו אלו להתקרב יותר מכל האומות, סתם הקב"ה את פיהם ואמר להם הביאו את ספר יוחסין שלכם וכו' בדרך שבני ישראל מביאים שנאמר (במדבר א - יא) 'זיתילדו על משפחותם לבית אבותם' עיי"ש (ילקוט רמז תרפד).

לכאורה יש לדקדק בדברי הילקוט שנתקנאו אומות העולם בישראל שקבלו את התורה: א] על מה יצא קנאתם, הלא כתיב (ברכה לג, ב) 'ה' מסיני בא וזרח משעיר הופיע מהר פארן', ואמרו חז"ל (ע"ז ב:) מלמד שהחזיר הקב"ה עם התורה על כל האומות, ולא רצו לקבלה ורק כלל ישראל קיבלוה, א"כ מה זה שנתקנאו אח"כ כשקבלוהו ישראל, הלא היה להם האפשרות לקבלה וסירבו? ב] מהו הלשון 'להתקרב יותר', הו"ל לומר שהם זכו לקבל התורה? ג] מה השיב להם השי"ת 'הביאו ספרי יוחסין' – וכי בשביל שאינם מזרע האבות נבצר מהם לקבל התורה, הלא כתר תורה מונחת בקרן זוית וביד כל אחד ליטלה?!

בספה"ק "שער יששכר" (להרה"ק ה"מנחת אלעזר" ממונקאטש זי"ע) מעמיק בביאור הדבר (חודש סיון מאמר א' אות ג'), ומבאר מעלת היחוס שכלל ישראל מתייחסים אל האבות, שזאת עמד להם לקבל התורה, וכתב בלשונו: 'דהנה כמעט לא יצויר לכאורה אשר איש חומריי מוטבע בתאוות גשמיות, יוכל לקבל ולשמור הנהגות כל התורה הקדושה וסייגי גדרים בהנהגת הרוחני', ובאמת כשהלך הקב"ה אצל ישמעאל ועשו ואמרו תורה מה כתיב בה ואמר להם 'לא תרצח' או 'לא תנאף' וכו' וכ"א כפי שורש תאוותו באיזה מדה גרועה בחנו בנפשם וציירו להם שבשום אופן לא יוכלו לכבש טבע תאוותם על כן לא רצו לקבלה.

אמנם ישראל לקחו להם טבע הטוב המוטבע בהם מאברהם יצחק ויעקב והשבטים אבותיהם שהם שמרו התורה עד שלא ניתנה, ובכח זה עמדו לקבל התורה. ובזה עמדה קנאתם של אומות העולם, לא על שקבלו ישראל את התורה, אלא קינאו איך יוכלו בני ישראל להתגבר על תאוותם ולקבל לשמור התורה, והמה האומות העולם לא יכלו זאת, וע"ז שאלו 'מה ראו אלו להתקרב יותר' היינו בקירוב כזו שיכלו לבטל תאוותם בפני השי"ת, משא"כ לגויים אין להם את הכח הזה, וע"ז השיבם הקב"ה והראה להם שישראל יתילדו על משפחותם לבית אבותם אברהם יצחק ויעקב שקיימו התורה עד שלא ניתנה א"כ היה להם כח ויכולת לקבל התורה כי טבע הבן להיות נמשך אחרי טבעי ומנהגי אביו, א"כ מושרש אצלם ומוחזק אצלם קדושת התורה עוד מאבותם ורק המה נקראו זרע האבות ולא שארי האומות א"כ הוא רק להם טבע מרצון אבותם, ופנה לאומות העולם ואמר להם 'הביאו את ספר יוחסין שלכם' – ולא צריכים ליחוס בשביל זכות קבלת התורה,

הכוונה על 'כפיית ההר' – שעל ידו בחר ה' בישראל באהבתו העצמית כנ"ל.

רק הכוונה שבכדי שיהיה ביכולת לשמור דברי התורה ולעמוד במצוותיה זקוקים ליחוס אבות, והם שאין להם יחוס ואינם נקראו כלל זרע אברהם יצחק ויעקב, אין בהם אותו הכח לקבל התורה".

*

נראה בע"ה להוסיף נופך בביאור דברי הרה"ק ממונקאטש זי"ע במעלת וקדושת האבות הק' שבזכותם קיבלנו הכח לכבש תאוותינו ולקבל התורה הק', ע"פ המבואר בספה"ק "תפארת שלמה" (לך לך בד"ה ויאמר ה' אל אברהם) דהנה לפי גודל קדושתו של אברהם אבינו ע"ה לא היה לו שום חלק מתולדתו של אביו מאומה, לכן היה צריך לעמוד בנסיון באור כשדים כדי שיתבטל חלק הגופני מהגשמיות של אביו ואמו ונעשה בריה חדשה, וז"ש והוצאתו מאור כשדים – פי' שנעשה בריה חדשה ע"י האור כשדים שבטל ממנו חלק הגופניות מאביו ואמו, ואתי שפיר דברי המדרש רבה (ב"ד לט) "לך לך – אני פוטרך מכיבוד אב", כי לא היה לו שום חלק ממנו. [חידוש גדול חידש כאן התפא"ש, שבאמת נשרף גופו של אברהם באש והשי"ת הלביש עליו גוף חדש ורוחני וטבע חדשה]

ובזה מבאר ג"כ כוונת רש"י שם, שהשי"ת אמר לו ללכת "אודיע טבעך בעולם", כידוע כי מטבע הרשעים ללכת אחרי תאוות לבם בעניני הגשמיות ורשעים הם ברשות לבם, לכן בשעת מתן תורה לא רצו ישמעאל ועשו לקבל התורה ושאלו מה כתיב בה לא תרצח וכו' יען כי זהו חלק בתאוותם בטבע הגמור, ולא כאלה חלק יעקב זרע ישראל עם קדוש אשר בם בחר אל והנחיל אותם מורשה – התורה"ק, וכל עבודתינו הוא להיפך מהטבע רק לשבור התאוות, ולזה נטבע בבני ישראל טבע חדשה היפך מתאוות העולם וזה שפירש"י להודיע טבעך בעולם – כי אחד היה אברהם אבינו הראשון אשר הביא טבע חדשה להיות הולך בכל יום במדריגה יתירה במס"נ עבור קדושת שמו ית"ש בעולם אשר כמוהו לא היה מעולם, וזהו להודיע טבעך בעולם, עיי"ש עוד.

היוצא מדבריו הק', שלא רק שבזכות מה שקיימו האבות התורה יכלו בני ישראל לקבל התורה מסיני, אלא טמון בדבר זה

ה. בזה מיישב עוד מה שקורין פרשת במדבר קודם שבועות, דברשה זו מבוארת סדר יחוסם של כלל ישראל, ודבר זה הביאם שיכלו לומר נעשה ונשמע ולקבל על עצמם הגדרים וסייגים של התורה.

ואפשר להוסיף ע"ז דענין היחוס אל האבות הוא ג"כ מחזיק בישראל שישמרו את התורה כראוי, כמובא לספר על הגה"ק רבי אפרים זלמן מרגליות זצ"ל מבראד בעל הבית אפרים, שאחד מוחתניו היה נכד הרה"ק ההפלאה זי"ע, ופעם חזר בנו של חתנו מת"ת, והנה נער בוכה, ושאל הבית אפרים את נכדו לפשר בכיו, ענהו שהמלמד כינהו בשם 'שייגעץ', הזמין הבית אפרים את המלמד ושאלו על הדבר, השיב, שהילד לא רצה ללמוד ולכן קראו בכינוי זה, אמר לו הבית אפרים שלא נכון עשה, שהיה לו להוכיחו באופן אחר, ולומר לו: הלא אתה נכד ההפלאה זי"ע ולא ראוי לנכדו להתנהג בדרך הזה.

וביאר בזה הכתוב שהשי"ת אמר לישראל (הפטורות במדבר) "והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי" – היינו במקום לקרוא להם בכינוי 'לא עמי אתם' בכינוי של גנאי יאמר להם 'בני אל חי' ולהודיעם יחוס אבותיהם – אברהם יצחק ויעקב וזה ג"כ יתבע אותם להתנהג כראוי.

וכן ראוי לסמוך לזה מה שאמר הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע (בית אהרן ליקוטים קמז): וז"ל: ק"י די גרעסטע יצה"ר איז אז מפארגעסט אז מען איז א בן מלך!

*

בזאת ישמח המתבונן בקדושת ישראל, אשר קדושתנו טבועה בקרבנו מהאבות הק' שהם סללו לנו הדרך ישכון אור, ומספרים על **מין הבעשטה ק"ק זי"ע** (היא"צ בחג השבועות) שפעם ביקר אצלו פריץ נכרי שהיה חולה מסוכן ואמר לו הבעש"ט שכל המחלות באים עליו משום שממלא כל תאוותיו, נענה להבעש"ט שאינו יכול לכבוש תאוותיו בשום אופן, ושאל להבעש"ט, אם ביכלתו כן לעצור בעצמו? נענה לו הבעש"ט, הרי אני כבר איש זקן ואין לי רתיחות דמים לתאוות... - אחר יציאתו שאלו נכדו **הרבי ר' ברוך'ל ממעזיבז** שהיה אז בילדותו, וכי זהו התשובה הנכונה הלא גם בימים הקדמונים כשהיה הסבא צעיר יותר ג"כ לא מילא תאוותיו, היה לו לסבא להשיבו שאנו יהודים וטבוע בקרבנו אפשרות להתגבר נגד התאוות? השיבו הבעש"ט, לא רציתי להשיב לו תשובה זו, כי א"א ליתן לגוי להבין מהו יהודי! לימים כשסיפר ר' ברוך'ל עובדא זו הוסיף: ואני אומר שגם ליהודי א"א לבאר מהו יהודי, אבל עכ"פ צריכים לדעתי שנשמת ישראל הוא מציאות אחרת לגמרי.

ויה"ר שנזכה לקבל התורה מתוך הרחבת הדעת ברוחניות ובגשמיות, אכ"ר.

גיבורים מתלמידי ישיבתו (כידוע שלפני המלחמה היו לו כמה ישיבות כתר תורה דחסידי ראדומסק ברחבי פולין וגם בסאטנאווע היה ישיבה) ואמר להם, שבסעודה שלישית ילכו לשהות בצל הרה"ק ממונקאטש ויסביבו אותו כחומה, שלא יוכלו לנגוע בו לרעה, וכן עשו. ובעת השמייע דברי תורה בעת רעוא דרעווין אכן התחיל לדבר נגד האגודה בקול חוצב להבות אש כדרכו, והיו מבין הקהל אנשים שרצו לגשת אליו וכו' אמנם הבחורים שעמדו סביבו שמרו עליו בכל משמר שאף אחד לא יהיו לעשות לו כלום. ומשך כל הזמן לא הבחין הרה"ק ממונקאטש בנעשה סביבו, אבל אחר מעריב כשהסתובב ראה שהוא מסובב ב'שומרים', ותיכף הבין הענין, והתבטא על הוקרתו אליהם ואמר להם: **אתם שמרתם אותי לכן השי"ת ישמור אתכם!** עד כאן מה שאמר להם - וכל אלו הבחורים מקבוצה זו ניצלו מכל מלחמות ומאורעות המלחמה ויצאו ממות לחיים! והם היו הקבוצה היחידה מכל תלמידי ישיבת כתר תורה בסאטנאווע ששרדו למעלה מדרך הטבע את המלחמה! [עובדא זו שמעתי מאחד ששמע משני אחים ישישים לאויט"א הגרים בעיר לאם אנ' עלעם ששניהם היו באותו הקבוצה]

מזל טבא וגדיא יאה

כוס של ברכות, נשגב קדם האי גברא רבה
מריבץ תורה וחסידות לעדרי עדרים
פום ממלל רברבן, מלאים זיו ונוגה מפיקים
ושמעו הולך בכל המדינות

הגה"ה **רבי נפתלי גרוס שליט"א**

לרגל שמחת לידת הנכדה תחי' למזל טוב

בת בכירה לבנו היקר והחשוב

הר"ר אלעזר הי"ו

חתן הרה"ח ר' דוד גייגר שליט"א

ויה"ר שיזכה לרוות רוב נחת מכל יו"ח, בבריות גופא ונהורא מעליא
ועוד רבות בשנים להרבות פעלים לתורה וחסידות
בשפע רב ושובע שמחות עד עולם, אמן.

כעתירת וברכת בהערכה

שומעי לקחו עורכי וקוראי הגליון

משמעות יתירה, שאברהם אבינו קיבל 'גוף' חדש וטבע חדשה שלא ככל אומות העולם שלבם ברשותם, אלא נוצר לו - וכן הוריש לזרעו אחריו - טבע חדשה שיוכלו להתגבר ולעמוד נגד התאוות - וזהו ה'ספרי יוחסין של ישראל' - הטבע חדשה של אברהם אבינו, שהוא כח המיוחד רק לבני ישראל לשמור גדרי וסייגי התורה.

ובזה אפשר לפרש בע"ה מה שאומרים בתפילה "אתה הוא האלקים אשר בחרת באברהם - והוצאתו מאור כשדים", היינו שלא במעמד הנבחר בקבלת התורה בחר הקב"ה בנו, כי אז לא היה הדבר מכוחנו, רק תחילת הבחירה היה בעת שהוציאו מאור כשדים, שהוציא את אברהם בגוף חדש ורוחני אז בחר בנו לקרבו אליו, ועי"ז כבר נתקרבו דורות הבאים שייכלו לקבל התורה. ועי"ז שפיר נתקנאו האומות על שלא זכו כזאת.

*

בספר "שער יששכר" הנ"ל מוסיף לבאר לפי הדברים האלה שזהו י"ל בטעם שקורין יום ב' סיון **יום המיוחס** (יחו"ס טא"ג), וטעמא בעי' וי"ל לפי הנ"ל דהנה כשבאו בני ישראל בראש חודש סיון להר סיני ודרשו חז"ל 'שביאתן להר סיני היה בתשובה' והיינו להטהר מגלולי מצרים, ועל יום השני בסיון דרשין שעלה משה בהשכמה וירד ואמר להם ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש, ועי"ז השיבו אז באותו יום (ב' סיון) ויענו כל העם יחדיו ויאמרו כל אשר דיבר ה' נעשה, ולא חשש משה פן ימנעו ישראל לקבל ולעשות כל אשר דיבר ה', אע"פ דכל אומה ולשון לא הרהיבו עוז בנפשם לקבל לשמור מחמת חומר הדברים הגדולים ומחמת גסות חומרם, **אבל ישראל סמכו על כח קדושת אבותם ויחוסם שייכלו לקיימן ובטחו בטבע קדושת אבותם ובהם תמכו יתדותם.**

ע"כ קראו ליום ההוא בעולם יו"ם המיוחס"ס - שביום זה שענו ואמרו יחדיו שמוכנים לקבל עליהם התורה וגדריה וסיגייה, אזרו עוז רק משום שסמכו עצמם על יחוסם להאבות הק'.

ו. בסוגריים כותב: ואשר אומרים קצת משום שהוא יום שאחר ר"ח וקודם לשלישת ימי הגבלה ואינו יחוס עצמו רק מוכח הימים הסמוכים - זה אינו טעם לשבח ולא טעם אמת.

ז. ביום זה - ב' סיון חל הילולא דיליה של הרה"ק ממונקאטש זי"ע (תרצ"ז), וזכר צדיק לברכה, נביא ענין שמזה נראים שני דברים איך שהגה מפיו עשה רושם למעלה בבחי' ותגור אומר ויקם לך. בעיר סאטנאווע (בפולין) לפני המלחמה היה גר הרה"ק רבי שלמה חנוך מראדומסק זצ"ל הי"ד, ולו בתו היחידה שנשאה להגה"ק רבי משה'לע רבינוביץ זצ"ל הי"ד, ראש ישיבות כתר תורה [הוא היה גאון עולם, והגאון מטשעבין זצ"ל הפליג תמיד בשבח וביכה את הארץ שנגדע בטרם עת, ועד כדי, שחתנו הגר"ש שניאורסון זצ"ל אמר פעם שאצל חמיו התבטא צרת המלחמה בשני דברים, האחד אבידת כלל ישראל, והשנית, אבידת רבי משה'לע הנ"ל]. ושנים רבות עברה מחתנותם ולא התברכו בזש"ק, פעם כששהה המנחת אלעזר זצ"ל להבראה בגלילתם נסע רבי משה'לע לשחר פניו ולבקש את ברכתו, ואכן המנחת אלעזר הבטיחו שיוולד לו בן זכר בתנאי שהוא יהיה מוהל, וכמובן הסכימו לכך, ולתקופת השנה נולד להם בן זכר למזל טוב, וכמדובר הזמינו את הרה"ק ממונקאטש לבוא לסאטנאווע לשמש כמזהלות, והיות שהברית היה ביום ששי כבר נשאר לשבות שם בשבת.

וידוע שהרה"ק ממונקאטש זי"ע היה מפורסם לקנאי גדול הלוחם מלחמות ה' ומגלה דעות ברבים בלי פחד, לכן חשש האדמו"ר מראדומסק שבעת יערוך המנחת אלעזר סעודה שלישית ידבר נגד ה'אגודה', וחשש מבני העיר שרובם היו מתומכי אגודת ישראל שלא יגעו בו לרעה ח"ו, לכן הזמין אליו קבוצה בחורים